Dogfen ir Cyhoedd

Dr. Gwynne Jones
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD		NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD		DEMOCRATIC SERVICES COMMITTEE
DYDD MERCHER, 30 MEDI 2015 am 2.00 o'r gloch y.p.		WEDNESDAY, 30 SEPTEMBER, 2015 at 2.00 p.m.
YSTAFELL BWYLLGOR 1, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGEFNI		COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGEFNI
Swyddog Pwyllgor	Shirley Cooke 01248 752514	Committee Officer

AELODAU / MEMBERS
Cynghorwyr / Councillors:-

Annibynnol / Independent

D R Hughes, Victor Hughes, Richard Owain Jones a Dafydd Rhys Thomas

Llafur / Labour

J A Roberts

Plaid Cymru / The Party of Wales

Vaughan Hughes (Cadeirydd/Chair), R.Meirion Jones, R G Parry OBE a Dylan Rees

Grwp Chwyldroad / Revolutionist Group

Peter S. Rogers

R H A G L E N

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem o fusnes.

2 **ETHOL IS-GADEIRYDD**

Ethol Is-Gadeirydd.

3 **COFNODION** (Tudalennau 1 - 4)

Cyflwyno i'w cadarnhau, gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Mawrth, 2015.

4 **GWE-DDARLLEDU CYFARFODYDD** (Tudalennau 5 - 8)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

5 **ADRODDIADAU BLYNYDDOL AELODAU** (Tudalennau 9 - 12)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

6 **SICRHAU DEMOCRATIAETH AMRYWIOL** (Tudalennau 13 - 14)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

7 **RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR 2015/16** (Tudalennau 15 - 16)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Mawrth, 2015

PRESENNOL:	Y Cynghorydd Vaughan Hughes (Cadeirydd) Y Cynghorydd Richard O Jones (Is-Gadeirydd) Y Cynghorwyr Victor Hughes, R Meirion Jones, R G Parry, OBE, Dylan Rees, Dafydd Rhys Thomas
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd Swyddog Pwyllgor (SC)

---

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Gwnaeth Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ddatganiad o ddiddordeb yn Eitem 7 ar y rhaglen ac aeth allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth arni.

2 COFNODION

Cadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Ionawr, 2015.

3 PANEL ANNIBYNNOL AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL – ADRODDIAD BLYNYDDOL 2015/16

Cyflwynwyd – adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ar Adroddiad Blynyddol y PAGA am 2015/16.

Nododd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd y byddai'r mater yn cael ei drafod gan y Cyngor llawn ym mis Mai 2015 ar gyfer ei gymeradwyo.

Cyfeiriodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democratiadd at y disgresiwn sydd ar gael mewn perthynas â lwfansau'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd ac y byddai trafodaethau pellach yn cael eu cynnal gydag Arweinyddion y Grwpiau cyn cyflwyno argymhelliad i'r Cyngor Sir.

Yn ogystal, cyfeiriodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd at yr angen i adolygu'r gefnogaeth sydd ar gael i aelodau mewn meysydd penodol megis TG fel y gallant gyflawni eu dyletswyddau'n effeithiol.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r penderfyniadau a wnaed gan y PAGA mewn perthynas â chymorth i aelodau yn 2015/16;**
- **Bod Adroddiad Blynyddol y PAGA yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor llawn ym mis Mai, 2015;**
- **Rhoi'r awdurdod i Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd mofyn sylwadau'r Aelodau ar ba mor ddigonol yw'r cymorth sydd ar gael i'w galluogi i gyflawni eu dyletswyddau'n effeithiol. Adroddir yn ôl i'r pwyllgor ar y mater hwn fel rhan o'i raglen waith am 2015/16.**

4 ADRODDIADAU BLYNYDDOL YR AELODAU

Cyflwynwyd - adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ar Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau am 2014/15.

Nododd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd fod adroddiad cynnydd wedi cael ei gyflwyno i'r cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor hwn yn gofyn am sylwadau'r Aelodau ar y trefniadau arfaethedig ar gyfer paratoi Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau am 2014/15.

Yn ogystal, dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd y cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Safonau ar 12 Mawrth 2015 mewn perthynas ag adolygiad o gofrestrau'r Cyngor a bod angen diweddaru'r wybodaeth sydd ar wefan y Cyngor ynghylch aelodaeth o gyrff allanol. Roedd sgôp i gynnwys gwybodaeth am gyrff allanol yn Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad ac y dylid nodi ym mhob adroddiad blynyddol y rhestr o gyrff allanol sy'n berthnasol i'r aelod dan sylw, ynghyd â nifer y cyfarfodydd a drefnwyd ac a fynychwyd - yr aelodau unigol fydd yn darparu'r wybodaeth hon.

5 GWEDDARLLEDU CYFARFODYDD

Cyflwynwyd - adroddiad gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Cymdeithasol yn crynhoi gwybodaeth ynghylch gweddarlledu cyfarfodydd. Rhoes ddiweddariad i'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor ar 2 Rhagfyr, 2014.

Cyflwynodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd ddadansoddiad o'r wybodaeth ystadegol ar y nifer a oedd wedi edrych ar ddarllediadau o gyfarfodydd rhwng Mehefin 2014 a Chwefror 2015 a gwelwyd bod 15,000 o ymweliadau yn ystod cyfnod hwn.

Fel rhan o'i raglen waith ar gyfer 2015/16, dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd y bydd angen i'r Pwyllgor ystyried opsiynau ar gyfer y dyfodol o ran gweddarlledu cyfarfodydd, oherwydd daw'r cynllun peilot 2 flynedd a ariennir gan Lywodraeth Cymru i ben ym mis Mawrth 2016. Dywedodd y byddai'n adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar opsiynau ar gyfer y dyfodol a dywedodd na fyddai unrhyw gyllid ar gael wedi i'r cyfnod peilot ddod i ben. Dywedodd y byddai costau'n gysylltiedig ag adnoddau a staffio.

Cyfeiriodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd at y Papur Gwyn i ddiwygio Llywodraeth Leol yng Nghymru a’r bwriad i orfodi awdurdodau i ddarlledu cyfarfodydd yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad ac y bydd adroddiad ar weddarlledu’n cael ei gyflwyno i’r cyfarfod nesaf.

6 <u>CAU ALLAN Y WASG A’R CYHOEDD</u>

PENDERFYNWYD mabwysiadu’r canlynol:-

“Dan Adran 100(A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a’r cyhoedd o’r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol oherwydd y tebygrwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno’n wybodaeth y gwneir eithriad ohoni yn unol ag Atodlen 12A y Ddeddf ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm.”

7 PENODI PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cyflwynwyd – dyfyniad o gofnodion y Pwyllgor Penodiadau a gynhaliwyd ar 27 Ionawr, 2015 ynghyd ag adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro a gyflwynwyd i’r Pwyllgor uchod.

PENDERFYNWYD cadarnhau’n ffurfiol benodi Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd i swydd barhaol Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd ar y cyflog a nodir yn yr adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 2.30 pm

Y CYNGHORYDD VAUGHAN HUGHES
CADEIRYDD

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ENW’R PWYLLGOR:	**PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**
DYDDIAD Y CYFARFOD:	**30 MEDI 2015**
TEITL:	**GWEDDARLLEDU**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**MOFYN BARN Y PWYLLGOR AR WEDDARLLEDU CYFARFODYDD YN Y DYFODOL**
AWDUR:	**PENNAETH Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**

1.0 Cefndir a Chyd-destun

1.1 Fel rhan o raglen Llywodraeth Cymru i foderneiddio llywodraeth leol a hyrwyddo tryloywder, derbyniodd pob Awdurdod Lleol yng Nghymru grant unwaith ac am byth o £40k tuag at weddarlledu cyfarfodydd. Cafwyd cadarnhad nad oes unrhyw ymrwymiad i gyllido costau cysylltiedig yn y dyfodol.

1.2 Mae’r Cyngor Sir wedi dyfarnu contract 2 flynedd i Public- i (sy’n darparu gwasanaeth gweddarlledu ar gyfer y rhan fwyaf o awdurdodau yng Nghymru). Daw’r contract cyfredol i ben ym mis Mawrth 2016.

1.3 Mae’r Cyngor wedi cytuno i arbrofi gyda gweddarlledu:

Y Cyngor Sir
Y Pwyllgor Gwaith
Y Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion

1.4 Mewn perthynas â’r cyfarfodydd sy’n cael eu darlledu’n fyw, mae’r sefyllfa’n debyg ar hyd a lled Cymru – gyda’r rhan fwyaf o awdurdodau naill ai’n gweddarlledu’r cyfarfodydd uchod neu gyfuniad ohonynt.

1.5 Cychwynnwyd gweddarlledu cyfarfodydd ym mis Mehefin 2014 gyda’r Pwyllgor Gwaith a hynny’n dilyn cyfnod o arbrofi a hyfforddi staff.

1.6 Cyflwynwyd adroddiadau cynnydd i’r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ers ymestyn y cynllun peilot gan ddarparu ystadegau ynghylch nifer yr ymweliadau. At ei gilydd ac fel y gwelir o’r dadansoddiad diweddaraf, mae’r ffigyrau gwylio yn galonogol yn enwedig pan fo materion penodol sydd o ddiddordeb i’r cyhoedd yn

cael eu trafod yn y pwyllgorau. Mae'r dadansoddiad yn **Atodiad 1** yn dangos y cafwyd dros 32,000 o ymweliadau (naill ai'n fyw neu o'r archif).

1.7 Mae'n amlwg fod Llywodraeth Cynulliad Cymru yn dymuno gwneud mwy o ddefnydd o dechnoleg er mwyn hyrwyddo tryloywder a newid diwylliannol mewn llywodraeth leol. Mae'r Papur Gwyn ar Ddiwygio Llywodraeth Leol: Grym i Bobl Leol (Chwefror 2015) yn cyfeirio'n benodol at gyflwyno deddfwriaeth yn y dyfodol sy'n golygu y bydd rhaid i Awdurdodau Lleol ddarlledu cyfarfodydd y Cyngor Llawn a'r Pwyllgor Gwaith ar-lein er mwyn annog darllediad pwyllgorau eraill.

2.0 Cyd-destun cyfredol

2.1 Mae'r contract cyfredol yn seiliedig ar ddarlledu 90 o oriau'r flwyddyn. Roedd hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai'r cyfarfodydd a restrir uchod yn parhau am hyd at 3 awr. Fodd bynnag, daeth yn amlwg fod hynny wedi ei or-amcan ac, yn gyffredinol, wedi asesu hyd cyfarfodydd yn ystod y 12 mis diwethaf, maent yn parhau am oddeutu awr a hanner. Mae'n bwysig nodi hefyd bod rhai cyfarfodydd neu rannau ohonynt yn cael eu cynnal yn breifat (yn enwedig cyfarfodydd arbennig lle trafodir un pwnc yn unig) ac o'r herwydd, ychydig iawn o weddarlledu sy'n cael ei wneud.

2.2 Ar hyn o bryd, gweddarlledir am oddeutu 40 awr sy'n llai o lawer na'r amcan gwreiddiol. Gall amrywiadau ddigwydd, e.e. pan mae cyfarfodydd yn parhau am fwy na 2 awr gan ddibynnu ar yr eitem dan drafodaeth a threfnu cyfarfodydd arbennig pan fydd pynciau'n cael eu trafod yn gyhoeddus.

2.3 Rhagdybir y bydd nifer o oriau nad ydynt wedi cael eu defnyddio ar ddiwedd y contract cyfredol a gellid trosglwyddo'r oriau hynny i 2016/17 i dalu'n rhannol y costau petai gweddarlledu'n parhau.

2.4 Dadansoddiad o nifer y cyfarfodydd yn ystod blwyddyn sirol 2015 /16:

Cyfarfod	Nifer y cyfarfodydd
Cyngor	5
Pwyllgor Gwaith	13
Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion	12
Cyfanswm	30 x 1.30awr = 45 awr

2.5 Nid yw'r nifer uchod o gyfarfodydd yn cynnwys unrhyw gyfarfodydd arbennig/eithriadol y mae'n rhaid eu cynnal. Gan ddibynnu ar farn y pwyllgor hwn ynghylch i ba raddau y dylid gweddarlledu yn y dyfodol, mae'r rhagdybiaethau'n

seiliedig ar oddeutu 50 awr o ddarlledu bob blwyddyn os yw'r trefniadau cyfredol am barhau gan ganiatáu ar gyfer rhai cyfarfodydd annisgwyl.

3.0 Pwysau ar adnoddau a defnydd posibl

3.1 Yn ogystal, mae goblygiadau staffio a phwysau ar amser y staff yn gysylltiedig â gweddarlledu. Rhaid i staff y Gwasanaethau Democrataidd fod yn bresennol yn yr holl gyfarfodydd sy'n cael eu gweddarlledu er mwyn gweithredu'r camerâu ac alinio'r microffonau.

3.2 Mae Arweinyddion y Grwpiau a'r Grŵp Uwch Arweinyddiaeth yn cefnogi parhau i weddarlledu'r cyfarfodydd sy'n rhan o'r cynllun peilot cyfredol er mwyn hyrwyddo tryloywder ac er mwyn bod yn agored o ran y modd y gwneir penderfyniadau.

3.3 Bydd angen adrodd ar yr agweddau ariannol i'r Pwyllgor Gwaith unwaith y bydd y Pwyllgor hwn wedi llunio barn ynglŷn â'r ffordd ymlaen. Nid oes cyllideb ar gael y tu draw i'r £7k (yn fras) a fydd ar gael o Grant Llywodraeth Cymru i gwrdd yn rhannol â chostau 2016/17.

3.4 Mae'r Swyddogion wedi cael yr orchwyl o ystyried opsiynau ar gyfer gweddarlledu cyfarfodydd a chostau hynny, e.e. defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i leihau costau.

Argymhelliad

Gofynnir am sylwadau'r Pwyllgor ar weddarlledu cyfarfodydd yn y dyfodol.

.

Huw Jones
Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
15/09/15

Atodiad 1

Y Pwyllgor Gwaith: Mehefin 2014 – Gorffennaf 2015

Dyddiad Cyfarfod	Byw	Archif	Cyfanswm yr Ymweliadau
9 Mehefin, 2014	161	2854	3015
14 Gorffennaf, 2014	64	1363	1427
8 Medi, 2014	32	888	920
20 Hydref, 2014	25	462	492
3 Tachwedd, 2014	45	497	542
1 Rhagfyr, 2014	12	775	787
15 Rhagfyr, 2014	29	770	799
12 Ionawr, 2015	32	693	725
9 Chwefror , 2015	21	638	659
16 Chwefror, 2015	22	704	726
16 Mawrth, 2015	30	1527	1557
20 Ebrill, 2015	0	643	643
26 Mai, 2015	9	389	398
15 Mehefin, 2015	14	341	355
2 Gorffennaf, 2015	54	506	560
20 Gorffennaf, 2015	24	355	379

Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion : Medi 2014 – Gorffennaf 2015

Dyddiad Cyfarfod	Byw	Archif	Cyfanswm yr Ymweliadau
3 Medi, 2014	32	1136	1168
1 Hydref, 2014	57	1108	1165
5 Tachwedd, 2014	42	757	799
3 Rhagfyr, 2014	32	775	807
7 Ionawr, 2015	63	1110	1173
4 Chwefror, 2015	26	814	840
4 Mawrth, 2015	32	1042	1074
1 Ebrill, 2015	26	714	740
13 Mai, 2015	72	656	728
3 Mehefin, 2015	110	995	1105
1 Gorffennaf, 2015	18	451	469
29 Gorffennaf, 2015	112	735	847

Cyngor Sir Ynys Mon: Gorffennaf, 2014 – Mai, 2015

Dyddiad Cyfarfod	**Byw**	**Archif**	**Cyfanswm yr Ymweliadau**
29 Gorffennaf, 2014	28	1061	1089
30 Medi, 2014	74	676	750
9 Hydref, 2014	No record		
4 Rhagfyr, 2014 (10:00am)	82	700	782
4 Rhagfyr, 2014 (2:00pm)	48	646	598
20 Ionawr, 2015	2	517	519
4 Chwefror, 2015	3	555	558
26 Chwefror, 2015	60	127	780
30 Mawrth, 2015	5	474	479
7 Ebrill, 2015	5	581	586
14 Mai, 2015 (10:30am)	53	561	614
14 Mai, 2015 (2:00pm)	32	639	671
			Total **32325**

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod:	30 Medi 2015
Teitl:	Adroddiadau Blynyddol gan Aelodau
Awdur:	Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
Pwrpas yr Adroddiad:	Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am gynnydd o ran cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2014/15 ynghyd â'r trefniadau arfaethedig ar gyfer Adroddiadau Blynyddol 2015/16.

1.0 Cefndir

1.1 Rwyf wedi adrodd yn y gorffennol i'r Pwyllgor hwn mewn perthynas ag Adran 5 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 sy'n rhoi dyletswydd ar y Cyngor Sir i sicrhau bod trefniadau mewn lle i Aelodau gyflwyno adroddiad blynyddol ar eu gweithgareddau.

1.2 Fe gyflwynais adroddiad i'r ddau gyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor hwn mewn perthynas â'r trefniadau arfaethedig o ran paratoi Adroddiadau Blynyddol Aelodau ar gyfer 2014/15.

2.0 Cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2014/15

2.1 Fe anfonwyd templed (gweler **Atodiad 1),** i bob Aelod unigol ar 2 Ebrill 2015. Roedd hyn yn hwyrach na'r amserlen wreiddiol (hy y drydedd wythnos ym mis Mawrth) a hynny er mwyn ein galluogi i gynnwys gwybodaeth am bresenoldeb mewn cyfarfodydd pwyllgorau hyd at ddiwedd Mawrth 2015.

2.2 Bellach, mae adroddiadau blynyddol yr holl Aelodau wedi'u cyhoeddi ar ein gwefan ar y ddolen isod:

http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cynghorwyr/adroddiad-blynyddol-gan-gynghorydd/

2.3 Fodd bynnag, ni lwyddwyd i gyhoeddi'r holl adroddiadau o fewn yr amserlen wreiddiol, sef 30 Mehefin 2015. Bydd angen gofyn i'r Arweinyddion Grwpiau sicrhau bod Aelodau'n glynu wrth amserlen adroddiadau blwyddyn nesaf.

3.0 Cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2015/16

3.1 Bwriedir dilyn yr amserlen ganlynol ar gyfer cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol 2015/16:

- Cylchredeg templed i'r Aelodau - **erbyn 22 Ebrill 2016** (y templed i gynnwys manylion am bresenoldeb yr Aelod mewn prif bwyllgorau, is-bwyllgorau a chyfarfodydd cyrff allanol ynghyd ag unrhyw sesiynau dysgu a datblygu a fynychwyd).

- Aelodau i gyflwyno adroddiadau drafft i'r Gwasanaethau Democrataidd - **erbyn 20 Mai 2016.**

- Cwblhau a chyhoeddi'r adroddiadau ar wefan y Cyngor - **erbyn 30 Mehefin 2016**.

4.0 Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor:

4.1 Nodi'r sefyllfa o ran cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol Aelodau ar gyfer 2014/15.

4.2 Gyflwyno sylwadau ar y trefniadau arfaethedig o ran cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol Aelodau ar gyfer 2015/16.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd **21 Medi 2015**

Adroddiad Blynyddol gan Gynghorydd 2014/15

Hwn yw'r adroddiad gan y Cynghorydd isod ar ei weithgareddau allweddol yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015. Darperir yr adroddiad er gwybodaeth i'r holl etholwyr ac nid i unrhyw bwrpas arall. Safbwyntiau'r Cynghorydd unigol yw'r rhai a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid ydynt, o angenrheidrwydd, yn adlewyrchu barn Cyngor Sir Ynys Môn.
Cynghorydd:
Grwp: **Ward:**

1 - Rôl a Chyfrifoldebau

Rhwng Ebrill 2014 a Mawrth 2015, eisteddais ar y prif bwyllgorau / is-bwyllgorau canlynol:	**[1]Ffigyrau Presenoldeb**
Mae'r ystadegau a ddarperir yn berthnasol yn unig i'r pwyllgorau a restrir yn y tabl hwn. Nid yw'r ystadegau'n cynnwys presenoldeb mewn cyfarfodydd eraill sy'n ymwneud â gwaith y Cyngor Sir. Gall presenoldeb amrywio oherwydd natur gwaith a chyfrifoldebau aelodau - fel ddeilydd portffolio, cadeirydd pwyllgor neu fel cynrychiolydd y Cyngor ar gyrff allanol, er enghraifft.	

Rwyf yn aelod o Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (wedi mynychu ….. cyfarfod).

Rwy'n cynrychiol'r Cyngor ar y cyrff allanol canlynol:	**Nifer y cyfarfodydd a drefnwyd**	**Nifer a fynychwyd**

2 - Gweithgareddau yn yr Etholaeth

[1] Darparwyd y ffigyrau presenoldeb gan Gyngor Sir Ynys Môn.

3 - Mentrau a Gweithgareddau Arbennig

4 - Dysgu a Datblygu

Rwyf wedi mynychu'r mentrau dysgu a datblygu canlynol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf (gwybodaeth wedi'i darparu gan Gyngor Sir Ynys Môn):

5 – Gweithgareddau a Materion Eraill

Y Cynghorydd	**Ebrill 2015**

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ENW'R PWYLLGOR:	**PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**
DYDDIAD Y CYFARFOD:	**30 MEDI 2015**
TEITL:	**SICRHAU DEMOCRATIAETH AMRYWIOL MEWN LLYWODRAETH LEOL YNG NGHYMRU**
AWDUR:	**PENNAETH Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**

1.0 Cefndir

1.1 Cyflwynais adroddiad i'r Pwyllgor hwn ar 18 Mehefin 2014 mewn perthynas â'r Grŵp Arbenigol ar Amrywiaeth mewn Llywodraeth Leol a sefydlwyd gan y Gweinidog ar gyfer Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth. Rhoddwyd i'r Grŵp Arbenigol y dasg o edrych ar broffil Llywodraeth Leol a gwneud argymhellion ynghylch gwella amrywiaeth mewn llywodraeth leol yn yr etholiadau lleol yn 2017.

1.2 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi i'r Pwyllgor y diweddariad y gofynnodd amdano.

1.3 Mae gwaith y Grŵp Arbenigol wedi canolbwyntio ar:

- Gwella'r Arolwg o'r Ymgeiswyr Llywodraeth Leol

  (arolwg o ymgeiswyr llwyddiannus ac aflwyddiannus yn yr etholiadau sirol a chymunedol yn 2012)

- Mentora ar gyfer ymgeiswyr posibl yn yr etholiadau llywodraeth leol
- Datblygu ymgyrch gyhoeddusrwydd
- Gweithio gyda chyflogwyr
- Cefnogi ymgeiswyr anabl
- Cyfweliadau ymadael ar gyfer Cynghorwyr

1.4 Yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi gwybodaeth ar-lein mewn perthynas â'r Rhaglen Fentora. Cafodd y Rhaglen ei lansio'n swyddogol ar 17 Medi, 2015. Bwriad y rhaglen yw cynnig i unigolion sydd â diddordeb mewn sefyll

etholiad, fynediad i gyfleon mentora, hyfforddiant a chefnogaeth ar sail un i un ac mewn grwpiau ynghyd â'r cyfle i gysgodi rhywun sydd eisoes yn Gynghorydd.

1.5 O ran yr Awdurdod hwn, y Cynghorydd Carwyn Jones yw'r Eiriolydd Amrywiaeth. Sefydlwyd rhwydwaith ar lefel Gogledd Cymru o Eiriolwyr Amrywiaeth i gefnogi gwaith y Grŵp Arbenigol. Mae'r dasg o roddi sylw i wahanol faterion yn cael ei wneud mewn cydweithrediad gyda Chymdeithas Llywodraeth Cymru ac Un Llais Cymru.

1.6 Wrth baratoi ar gyfer Etholiadau Lleol 2017 yn Ynys Môn, bydd gwybodaeth a gynhyrchwyd gan y Grŵp Arbenigol ar gael i ddarpar ymgeiswyr a bydd yn cael ei chynnwys ar wefan y Cyngor a'r cyfryngau cymdeithasol.

2.0 Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi'r adroddiad er gwybodaeth.

Huw Jones
Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
21/09/15

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ENW'R PWYLLGOR:	**PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**
DYDDIAD Y CYFARFOD:	**30 MEDI 2015**
TEITL:	**RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR 2015/16**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**TRAFOD Y RHAGLEN WAITH ARFAETHEDIG AR GYFER 2015/16**
AWDUR:	**PENNAETH Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD**

1.0 Prif swyddogaeth y Pwyllgor yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, yw adolygu digonolrwydd y ddarpariaeth yn yr awdurdod o ran staff, swyddfeydd ac adnoddau eraill i gyflawni dyletswyddau a swyddogaethau'r gwasanaethau democrataidd.

1.1 Bydd yr Aelodau'n cofio y cyflwynwyd adroddiad ar waith y Pwyllgor yn ystod 2014/15 i'r Cyngor ar 14 Mai, 2015.

1.2 O ran y rhaglen waith ar gyfer 2015/16, argymhellir y dylid canolbwyntio ar y meysydd isod:

- Y Cynllun ar gyfer Datblygu a Hyfforddi Aelodau gan gynnwys Adolygiadau Datblygiad Personol;
- Gweddarlledu cyfarfodydd;
- Adroddiadau Blynyddol Aelodau;
- Adroddiad Blynyddol y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol;
- Digonolrwydd y trefniadau i gefnogi swyddogaethau'r Aelodau;
- Y gyllideb ar gyfer 2015/16 a'r effaith ar y Gwasanaethau Democrataidd.

2.0 Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn yr adroddiad.

Huw Jones
Pennaeth Dros Dro'r Gwasanaethau Democrataidd
22/09/15

This page is intentionally left blank